

CYTOBIOLOGIA MEDYCZNA

(kurs fakultatywny)

1. Funkcjonalne znaczenie składników błon biologicznych.

Udział błony komórkowej w adaptacji komórki do warunków środowiska. Zmiany składu i stanu skupienia lipidów. Przepuszczalność błony. Białka transportowe ze szczególnym uwzględnieniem nośników. Rola symporterów i wymienników w regulacji objętości i pH komórki. Mechanizm działania pompy Na^+K^+ . Szkielet błonowy.

2. Błony komórek pobudliwych.

Potencjał błonowy spoczynkowy i czynnościowy. Różne typy kanałów jonowych związanych z przewodnictwem nerwowym i synaptycznym. Przekaz sygnału przez synapsy. Generowanie bodźców w wybranych receptorach zmysłów.

3. Morfologiczne wyznaczniki aktywności jądra.

Funkcjonalne zmiany w organizacji przestrzennej chromatyny i jąderka. Kontrola transportu jądrowo-cytoplazmatycznego.

4. Rybosomy i siateczka śródplazmatyczna.

.Skierowanie białek do błony siateczki szorstkiej. Mechanizm transportu współtranslacyjnego. Wbudowanie białek błonowych. Pierwsze przemiany postranslacyjne, kontrola jakości białek. Rola siateczki gładkiej.

4. Przepływ błon w komórce:

Koncepcja przepływu antero- i retrogradowego. Formowanie się struktur pęcherzykowych, ich ukierunkowanie, oraz selekcja składników. Rola aparatu Golgiego i dodatkowe przedziały z nim związane.

5. Egzocytoza

Produkcja, transport i przetwarzanie wydzieliny. Fuzja błon. Typy egzocytozy. Inne sposoby wyprowadzania wydzieliny. Rola egzocytozy w kształtowaniu składu błon. Regulacja obszaru wydzielniczego błony komórkowej.

6. Różne formy endocytozy i rola przedziałów endosomowych.

Pinocytoza i endocytoza z udziałem receptorów. Charakterystyka przedziału endosomalnego. Recyrkulacja receptorów. Kaweole Fagocytoza.

7. Lizosomy

Wytwarzanie, znakowanie i segregacja enzymów lizosomowych. Receptory dla Man-6-P. Własności błony lizosomowej. Różne drogi dostarczenia do lizosomów materiału przeznaczonego do strawienia. Zewnątrzkomórkowe działanie enzymów lizosomowych. Niedobory enzymów lizosomowych i choroby ze spichrzania. Autofagia.

8. Rola cytoszkieletu w życiu komórki.

Mikrotubule migawek, oraz wrzeciona kariokinetycznego, transport substancji wzdłuż miktrotubul cytoplazmatycznych.

Mechanizm ruchu komórek niemięśniowych. Regulacja układu mikrofilamentów aktynowych i ich udział w aktywacji komórki. Filamenty pośrednie komórek prawidłowych i transformowanych nowotworowo.

9. Autonomiczne organella komórkowe: mitochondria, peroksyzomy i centriole.

Obecność odrębnego aparatu genetycznego, szczególny charakter błon mitochondrialnych i peroksyzomowych, pochodzenie ewolucyjne. Znaczenie kliniczne defektów w syntezie enzymów peroksyzomowych.

10. Kontakty komórek z otoczeniem (cząstki adhezyjne)

Wzajemne rozpoznawanie się i łączenie komórek, sposób wiązania z substancją międzykomórkową. Cząsteczki adhezyjne: integryny, kadheryny, selektywne.

11. Przekaz sygnałów między komórkami I

Receptory błonowe związane z białkami G. Mechanizm transdukcji sygnałów przez błonę komórki. Rola białek G. Układy kinaz białkowych.

Przerwanie odpowiedzi komórki na bodźce hormonalne..

12. Przekaz sygnałów między komórkami II.

Receptory błonowe o aktywności enzymatycznej oraz związane z kinazami tyrozynowymi.

Receptory śródkomórkowe. Mechanizm adaptacji do bodźców hormonalnych.

13. Rola protonkogenów i antyonkogenów w życiu komórki.

Regulacja procesów proliferacji, różnicowania i obumierania komórek.

Starzenie się komórek in vitro i in vivo. Dzielące się i nie dzielące populacje komórek w organizmie. Różne sposoby odnowy populacji.

14. Zaprogramowana śmierć komórki – apoptoza.

Czynniki indukujące apoptozę.. Przebieg procesu. Wewnątrzkomórkowe mechanizmy realizacji programu apoptozy.

.Kurs prowadzony jest systemem wykładów monograficznych. Studenci otrzymują materiały wykładowe na adres e-mailowy. Kurs kończy się zaliczeniem testowym z oceną.